

מעמי הארץ מתייחדים כי נפל פחד היהודים עליהם.

קצר, קולע ומבחיל.

קשה לדעת באיזה מוח מעוות עלה הרעיון לציון את מאורעות הדמים בגליל בחיגא פורמית של התמוגגות פסיכופאטית מיכולתם של יהודים להטיל אימה ופחד על אחרים. מה שמחריד יותר הוא שהדברים עברו ללא כל תגובה, באין פוצה פה ומצפצץ, כדבר טבעי ומובן מאליו. שהרי אצלנו — כל יום פורים.

אם ברגע זה קצה נפשך בטלויזיה, ויכולת לעבור את הלילה בלי נדודי שינה כדי להתמקד לדיווח עיתון הבוקר, הרי הבוקר לא היה טוב מהלילה שקדם לו. שוב, צריך לסקור פעם נוספת את עמודו הראשון של עיתון הבוקר ישראלי, כמו הארץ למשל, ולהתבונן טוב טוב בתאריך כדי להאמין שמדובר בגיליון שהופיע ב־31 במרס ולא בראשון לאפריל — חג השופטים.

הדיווח — על מה שהוגדר בפי מומחים כאחד המאורעות המשמעותיים ביותר בחיי המדינה מאז היווסדה — לא נעדר משם, חלילה. הוא הופיע בין שאר הכותרות הראשיות, על רוחב של טור אחד, מוצנע, קורקטי (ראה גלופה בעמוד זה) בהתאם לדרגת החשיבות שעורכי העיתון ייחסו לו.

אין לי שום נכות לחלוק על שיקולים המקצועיים של עורכי עמוד החדשות ב־הארץ. אין לי גם כל רשות להתערב בשיקולים אלה, כשם שלא הייתי רוצה שעורכי הארץ או כל עיתון אחר יתערבו בשיקולי מערכת זו. וזהו בסך הכל תגובה סובייקטיבית שלי כקורא עיתון המקובל עלי כשקול ומהוגן.

באותו יום עצמו הקדישו כמעט כל עיתוני העולם המערבי את כותרותיהם הראשיות להתנגשויות הדמים בגליל. בהתאם לאופיים וסיגנונם, הם הכתירו את הידיעות על המהומות בנצרת וסביבתה באותיות שמונות או צנועות יותר, במילים חריפות או מאופקות יותר. אבל כמעט כולם, מהמכובדים ועד לעיתוני הסנסציה, העניקו לדיווח מהגליל עדיפות כמעט על פני כל מאורע אחר שהתרחש בעולם באותו יום, או לפחות העמידו במקום שני או שלישי בסולם העדיפויות.

יש להניח שהם עשו זאת משיקולים עיתונאיים אובייקטיביים. ברור לי שימצאו בישראל כאלה שייחסו את תשומת-הלב שהעניקו עיתוני העולם אותו יום לישראל בנטיית האנטישמיות והפרופלסטיניות של עורכיהם, או לפסוק המסביר הכל: „העולם כולו נגדנו“.

אבל אם לצאת מתוך הנחה, שלפחות כמה מהם הונחו על-ידי שיקולים עיתונאיים טהורים, קרוב לוודאי שהם החליטו על כך משום שסברו שזהו נושא בעל משמעות וחשיבות, שקוראיהם עשויים לגלות בו עניין.

מאלף מאוד שמה שנראה חשוב עבור עורכי הטיימס הלונדוני, או עורכי ה־הארלד טריביון האמריקאי המופיע ב־פאריס, לא נראה בעל אותה חשיבות עיתונאית בעיני עורכי עיתון ישראלי.

שתי דוגמאות אלה הן אולי חסרות-חשיבות לכשעצמן.

הן רק סימפטומים לתופעה ההולכת ו־מתפשטת במהירות בחוגים רחבים יותר ולתחומים רבים יותר של החיים במדינה. הם חלק מהאווירה הכללית, בה נראית החברה הישראלית כמטוס שנכנס לסחרור.

אני רוצה לקוות שבמצב דברים זה נשאר העולם הזה מכשיר המסוגל לתרום מעט לראייה יותר מפוכחת ומאוננת של ההתרחשויות ושל הכיוון אליו הן מובילות.

הארץ

את חופי האוננים כדי להאמין שהדברים אינם חיוניות-עיתוניים.

את פסקו של יום ליוותה המנגינה הרעיונית של שושנת יעקב צהלה ושמוחה. ואם חשב משהו לרגע שזאת טעות, ו־מישהו הניח במיקרה סרט-הקלטה לא נכון על פס השידור, הופיעו מיד האותיות על המסך שהבהירו כי אין מדובר כלל במישג.

ביום בו נהרגו שישה אזרחים ישראליים במהומות, כשעשרות שוטרים וחילים פצו עים עדיין גנחו מכאבים בבתי-החולים, כשהמדינה כולה היתה עדיין בהלם, עשה לו הממונה על פטוקו של יום חגיגות חדש.

הוא הורה על קריאה חגיגית של מגילת אסתר, וכדי שחלילה לא תותמץ הכוונה שבבחינה מטורפת זו, נבחר לקריאה אותו קטע מהמגילה המכיל את הפסוקים הרבים: „ליהודים היתה אורה ושמוחה וישון ויקר. ובכל מדינה ומדינה, ובכל עיר ועיר מקום אשר דבר המלך ודחו מגיע, שמחה וישון ליהודים. משחה ויום-טוב, ורבים

THE TIMES

Mr Callaghan wins second ballot by eight votes but Mr Foot will fight on

Final attempt to woo Mr Healey's backers

Six Arabs killed in Galilee's day of violence

העמוד הראשון של ה־טיימס" הלונדוני, 31.3.76
כל יום פורים

INTERNATIONAL

Herald Tribune

Published with The New York Times and The Washington Post

PARIS, WEDNESDAY, MARCH 31, 1976

Callaghan Takes Lead in Vote for Laborite Leader

At Least 6 Arabs Die During Israel Strike

Opposes Soviet Domination

Ford Sees New Rights in E. Europe

הכותרות הראשיות ב־הארלד טריביון, 31.3.76
מורא היהודים

הארץ

פורד שוקל הטלת וטו אם יאושר תקציב ביניים לישראל

רוב שיחות חסיין עם פורד — על המצב בלבנון

רבין יסקור היום בכנסת ההתפרעויות ביום האדמה

הדיווחים על המצב בלבנון

הדיווחים על המצב בלבנון

בותרות העמוד הראשון ב־הארץ, 31.3.76
צהלה ושימוחה

„העולם הזה“, שבועון החדשות הישראלי. המערכת והמינהל: תל אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386. תאריך: 136. מען מכרזי: „עולמפרס“. מודפס ב„הדפוס החדש“ בע"מ, תל אביב, רחוב בן אביגדור. הפצה: „גד“ בע"מ. גלוסות: „ציקלוגרפיה כספי“ בע"מ. העורך הראשי: אורי אבנרי. המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

זכא זי

קשה לומר שהיתה הרגשה של התרוממות-רוח, או תחושה של גאווה לאומית נעלה בלתי-ישראלית בשבוע זה אחרון.

יחלוף כנראה עוד הרבה זמן עד שכל אחד מאיתנו, באופן אישי, יצליח לעכל באיזה מידה שיבשו המאורעות שאירעו השבוע בגליל את מערכת התייחסויותיו והערכותיו. יעברו אולי שנים עד שה־טראומה הזאת, שפגעה השבוע בנפש האומה, תיפרוץ החוצה מבעד למחסומי ההדחקה הלאומית. צריך רק להאמין ול־קוות שהתפרצות מעין זו, לכשתבוא, תש־טוף באפיק חיובי.

ביתנים קיימת רק מועקה.

ואם מלווה את המועקה הזאת גם הרג־שה של קסם וגוועל-נפש, הרי זה לא מ־השתלשלות המאורעות הטראגית שהביאה, בטעם הראשונה מאז קום המדינה, לי־עזיבת בין שני העמים היושבים בתוך מדינת-ישראל. היא נובעת מהיבטים ש־ל־לִים, חסרי-משמעות לכאורה, שהחלו ל־טרגדיה שהתחוללה ביום השלישי ב־שבוע שעבר.

אני מוצא לנכון להביא דברים אלה, במדור זה, משום שהם מתייחסים לאותו מדיום שגם אנחנו, חברי מערכת זו, מ־תייכים אליו. כי אם היות ישראלי לא היתה תחושה מרוממת באותו יום שלישי, הרי גם היות עתונאיי־ישראלי לא היה כבוד כל כך גדול.

הנה, למשל, הטלויזיה הישרא־לית. זו המוגדרת בפי כל כקו של מסיתים שמאלניים אנטי־לאומיים המחבלים בעצם קיום המדינה ואשמים בכל תח־לואיה.

באותה טלויזיה הרסנית יש נקודת־אור אחת, המבליחה באפלה, שיש בה כדי לחזק את יסודות האמונה ולהדוף את כל ה־מקטרגים. זהו הקטע היומי הקצר והתמים לכאורה, הקרוי פטוקו של יום.

בהבוק קצר ומהיר, מצליח הממונה על קטע זה, להביע את דעתו על אירועי היום כמעטות פסוק או מירש מההלכה או המקורות. זכור כיצד בימי המשאומתן על הסדרה־ביניים עם מצרים, השתמש הממונה על פטוקו של יום בפסוקים „נ־כִּים מכשיר־הסתה נגד ההסדר. חלף זמן עד שהבחנו בכך וקראו אותו לסדר.

אולם מה שאירע ביום השלישי בשבוע שעבר, נעלה מכל דימוין. בעת שבשירות־האיוב מהגליל הגיעו בו־אחר זו; בעת שנדרשה מידה מסכמלית של שליטה ו־התאפקות כדי לא לבלות את היצרים עוד יותר; בעת שחלק ניכר מאזרחי המדינה, יהודים וערבים, המתניו למהדורת־החדשות המסכמת כל היום, כדי לשמוע פרטים מלאים על מה שאירע, פרצה לפתע ה־טלויזיה בתרועת ששון ושמחה.

צריך היה לשפשף את העיניים ולהרעיד